

Louteringsberg

Louteringsberg

Hub Zwart

© 2012 Copyright Hub Zwart
ISBN 978-94-90683-06-1
Omslag: Albert Bierstadt, *Among the Sierra Nevada
Mountains* (1868)

Inhoud

Megalithische renaissance.....	7
<i>Hortus</i>	9
<i>Hardsteen</i>	10
<i>Zwerfkeien</i>	11
<i>Atelier</i>	12
<i>Nogmaals Hardsteen</i>	13
<i>Witte kerst</i>	14
<i>Kröller-Müller</i>	15
Tainted love.....	17
<i>Aan zee (1)</i>	19
<i>Aan zee (2)</i>	20
<i>Aan zee (3)</i>	21
<i>Tristan-akkoord</i>	22
<i>Ontwenningsskramp</i>	23
<i>Beknopte genealogie van het ballet</i>	24
<i>Reproductie</i>	25
Tainted love (continued).....	27
<i>Waiting in vain</i>	29
<i>Venus im Pelz</i>	30
<i>Vroege sneeuw</i>	31
<i>Vade retro</i>	32
<i>Siegfried</i>	33
<i>Parelduikersuite</i>	34
<i>Scheldegoud</i>	35

Pilgerfährte zu Wagner.....	37
<i>Rue de Newton</i>	39
<i>Wagners kunst</i>	40
<i>Festspielhaus</i>	41
<i>Wesendonck-affaire</i>	42
<i>Dusk in Venice</i>	43
<i>Twee vriendschappen</i>	44
<i>Among the Sierra Nevada Mountains</i>	45
Bemerkungen zum Parsifal	47
<i>Parsifal</i>	49
<i>Titirel</i>	50
<i>Amfortas</i>	51
<i>Kundry</i>	52
<i>Klingsor</i>	53
<i>Lohengrin</i>	54
<i>Retour de Lohengrin</i>	55
Coïtus interruptus (Tristan en Isolde).....	57
<i>Voorstudie: de broeikas (1)</i>	59
<i>Voorstudie: de broeikas (2)</i>	60
<i>Voorspel</i>	61
<i>Eerste bedrijf</i>	62
<i>Tweede bedrijf (1)</i>	63
<i>Tweede bedrijf (2)</i>	64
<i>Derde bedrijf</i>	65

Megalithische renaissance

Hortus

Wanneer ik, als de wijzer van een klok,
Mijn route door jouw beeldentuin vervolg,
Als fan, als jouw publiek, als jouw gevolg,
Stuit ik op een megalithisch blok.

De steenklomp, zwaar als een gespleten stam,
Ontleent zijn indrukwekkendheid, zijn pracht,
Aan jouw beitelsporen, aan de kracht
Waarmee jij hem ooit in jouw houdgreep nam.

Zelf lijk je een sculptuur, *une torse de pierre*,
Een mammoetkaken plantende reuzin,
Atletisch, rijzig, krachtig, musculair:
Je brengt jouw ambacht en jouw spierkracht in.

Terwijl een dichter zich met taal uiteen
Zet, werk, vecht, stoei en worstel jij met steen.

Hortus Arcadië, Park Brakkenstein

Hardsteen

Jij klieft jouw stenen door ze in hun eigen
Vorm te dwingen, zonder ze te breken,
Introverte keien laat je spreken,
Mij breng je met jouw beeldhouwwerk tot zwijgen.

Tekens kerf je in versteende stammen,
Het gladde oppervlak is geen vereiste,
Een deel blijft ruw, een deel zul je polijsten,
Een spijkerschrift ontcijfert beitelschrammen.

Het oogt als grafsteen, als een stenen plant,
Panelen van de tafelen der wet,
Een vechtend echtpaar, naakt, zojuist beland
In hun megalithisch huwelijksbed.

De vele beitelholtes, beiteldeuken,
Zijn ooggetuigen van het harde beuken.

Hortus Arcadië, Park Brakkenstein

Zwerfkeien

Ik zie de ijstijd als een zee van vlokken,
Strandend op een stuwwal als een duin,
Waarin de zware, glaciale blokken
Dreven die jij in jouw beeldentuin

Omtovert tot een kruisweg van arduin,
Tot mammoettanden die de wacht betrokken
Bij het door jou getemde gletsjerpuin
Om goden af te schrikken of te lokken.

De weidse gletsjertongen zijn verdwenen
En ook de reuzen zijn hun stenen terpen
Ontvlucht. Jij bleef om, tussen de morenen,

Hun zware erfenis aan zwerfkeistenen
Hardhandig aan jouw hamerslag, jouw scherpe
Beitel, jouw gezag te onderwerpen.

Atelier

Wanneer jouw handen beitelsporen slaan,
Staken stenen reuzen hun verzet,
Hun diepte en hun inhoud wordt ontzet
En van hun stilteoppervlak ontdaan.

De stroefste keien, zwaar en introvert,
Dwing je uit hun sluimer te ontwaken,
Een steenklomp lijkt een monster die zijn kaken
Voor een ultieme counter openspert.

Verslagen reuzen zijn jouw ambiance,
Een grafsteen, gepolijst tot mammoettand,
Wordt in een mammoetonderkaak geplant,
Jouw atelier: een steentijdrenaissance.

Alsof jij zelf, - stoer, sterk, 1.88 -,
Reuzin wordt, als je beeldhouwt, en reusachtig.

Nogmaals Hardsteen

Jouw beeld lijkt, als een piek, een top, een spaan
 Van steen, op een reusachtig bergmassief,
 Denkbeeldig, onderaards en apocrief,
 Van bikkelhard, oeroud graniet te staan.

Jouw kunstwerk provoceert, daagt uit, spreekt aan,
 Een Michelangelo: evocatief;
 Jouw eigen torso: rijzig, stoer, sportief,
 Zou als een Buonarroti niet misstaan.

Het is alsof jij zelf in dit kuras
 Van steen, in dit versteende pantser rust,
 Omgeven door een wal van rijp en gras,

Wachtend op een held die jouw terras
 Bestijgt en met zijn stuwkracht, met zijn *thrust*,
 Jou uit jouw steentijdsluimer wakker kust.

Hortus Arcadië, Park Brakkenstein

Witte kerst

De ingesneeuwde aarde lijkt van gips,
Een effen vlakke, braak, gegroefd, abstracter,
Een eik lijkt wel van inkt, als een karakter,
De stalen bruggen: grijs als paperclips.

De noordelijke zon, in zijn ellips
Betroffen, lijkt een maan, omfloerst, compacter,
De dingen ogen scherper en exacter,
Het landschap lijkt ten prooi aan een eclips.

Dit is het dieptepunt, de zonnewende,
Het licht volgt, in recordtijd, de geplande
Route langs de comateuze aarde

Als een goddelijke onbekende
Voor wie zij heimelijk haar beelden spaarde,
Haar drift in ijssculpturen openbaarde.

Kröller-Müller

Zwalkend, liefdesdronken, *girl and guy*,
Over het beschilderde beton
Van een krijtwit Zwitsers Albion,
Een zonbeschenen vlakte van email.

Nauwlettend registrerend elk detail
Van de affaire, van het liaison
Dat zich stilzwijgend tussen ons ontspan:
Jij mijn geisha, ik jouw samoerai.

Het felle, ozonloze, opgehitste
Zonlicht, hard en zomers, brak en splitste
Zich, alsof de sneeuw het Zijn weerkaatste,

Alsof wij tussen Alpenpieken schaatsten
En juist dit licht ons naar een allerlaatste
Onwerkelijke roeservaring gidste.

Tainted love

Aan zee (1)

Aaibaar was je, als een naakte slak,
En als een schelpdier liet jij je ontkleden,
Een diepzeeanemoon in krijstreeppak.
Getergde octopustentakels gleden

Tot bij jouw roze zuignapoppervlak,
Jouw grotwand, lubricerend, fel aanbeden
Door handen die jouw lies, jouw huid ontdeden
Van kleding en jouw hielstreek van jouw hak.

Nu lijkt mijn bed van steen: een koningsgraf,
In dromen schuif je steeds weer bij mij aan,
Jouw vlees, bevrijd als koren uit jouw kaf,

Beklijft: in lakens tekenen zich af
Jouw warmtespoor, bewijs van jouw bestaan,
Jouw vorm, jouw ingewikkelde orgaan.

Aan zee (2)

In blanke duinen, uitgespaard in groen,
In een door zand bestoven duinpanplooï,
Beroer ik met mijn klauw jouw visioen,
Heel traag: zoals een roofdier met zijn prooi.

Ik registreer details die ertoe doen
En in mijn brein neem ik op jou octrooi
Totdat ik, met een stoot als een klaroen,
Mijn spermanoten op jouw vleesbalk strooi.

Beneden, waar een blakende, eufore
Venus in de branding wordt herboren
Schuimt het water als een spermakraag.

Mijn zaad bedekt jouw buikstreek als een laag,
Een film, en in het duinzand staan de sporen
Van onze worstelingen van vandaag.

Aan zee (3)

Wanneer ik jou in dromen overstelp,
 Lijken armen banken in een geul,
 Jouw vlees lijkt een sculptuur waarmee ik zeul,
 Mijn handen lijken zeewier, lijken kelp.

*Zoals twee deksels van eenzelfde schelp,
 Twee vruchten in eenzelfde schil of peul,
 Zoals een meerminmoeder met haar welp,
 Een Barbara met haar bekeerde beul,*

Zo lagen wij bijeen, ineengevouwen,
 Twee uitgetelde boksers, beurs, knock-out,
 Twee afgematte worstelaars, in touwen

Verstrikt, twee nobele wilden in het woud.
 Sindsdien zijn wij, voorgoed, uiteen, uit beeld,
 Als liefdespaar gekliefd, getweeëndeeld.

Tristan-akkoord

In een hotel, verblijfplaats zonder boedel,
In het heuvellandschap van jouw bed,
Vormden wij een liefdespaar, een roedel,
Vier armen vlochten zich tot strijkkwartet.

De elementen speelden drum en doedel
En onze woorden werden een gebed,
Een hymne op de nacht, die ik bezoedel
Als ik haar in mijn Babels overzet.

Ooit liet jij je bevrijden uit jouw klooster
En dook je onder in mijn sloep, mijn coaster,
Nu ben je van jouw onderstel getuimeld

En oogt jouw spel bemorst, bedompt, beduimeld,
Jouw marmer is verbrost, tot gips verkruiemeld
En solitair trotseer ik mijn zuidooster.

Ontwenningsskramp

Sculpturen die, als zand, als amaril,
Als kwelbeeld met het ochtendlicht verschijnen,
Tegen het decor van de gordijnen,
Zijn staties, incarnaties van jouw wil.

Jouw huid licht blakend op: een schild, een schil
Die jou omhult als een gewaad van lijnen,
Want elke zaadcel is als een bacil
Dat jou zou infecteren met het mijne.

In plaats van frasen, argumenten, woorden,
Wisselen wij *Wesendonck*-akkoorden,
Jouw ochtendvlees lijkt capillair dooraderd

Door trillingsgolven, minuscule koorden,
Een vingertop die door jouw herfstbos bladert
Beseft: een nieuwe liefdeslente nadert.

Beknopte genealogie van het ballet

Het is, als Y-streng in een dansspiraal,
Mijn recht, dat ik, als sterkste, jou, jouw leest,
Omvat en ophef, als een circusbeest,
Als zwaan, als diva, als een drinkbokaal.

Mijn kruis lijkt een skelet, ontziend, ontvleest,
Maar als ik mijn symbool op jou onthaal
En ophef, wordt de nacht een bacchanaal,
Een liefdesmis, onstuimig, die jij leest.

De basiliek verstilt, tot, efemeer,
Jouw vorm tevoorschijn treedt uit zijn asiel
En als een toegewijd, sacraal profiel

Voer jij de dans uit die ik orkestreer,
Alsof je, voor de allerlaatste keer,
Wanhopig hijgend op mijn schouder viel.

Reproductie

Ik wil me in jouw fantasieën mengen
Als onuitwisbaar beeldspoor, als fantoom,
Om jou eenmalig tot jouw piek te brengen
In klankgebieden zonder idioom

En om mijn zaad, mijn Zelf als chromosoom,
In jouw intiemste duisternis te plengen,
Opdat twee biopolymere strengen
Het landschap vormen van een nieuw genoom.

Jouw eikel zweeft, als micro-astroïde,
Als zwervend lichaam in een lichaamsbaan,
Een blanke, minuscule volle maan;

Mijn blikken zijn als spermatozoiden
Op zoek naar de doorpriembare peptiden
In jouw schier ondoordringbare membraan.

Tainted love (continued)

Waiting in vain

Het bed, de tuin, de wijnkaraf, de glazen,
Zelfs tijd en ruimte, alles staat gereed
Voor jou, zelfs de sonnetten die ik smeed
En die jou zouden strelen en verbazen.

Tijdzone, tijdservaring: op jou azen,
Al is de liefde zelf, zoals dat heet,
Voltooid verleden tijd en obsoleet,
Ooit kom je, en dan neem ik jou te grazen.

Soms teken ik de act, de scene uit:
Jouw voeten, die opeens mijn tuin doorkruisen,
Jouw ferme, stoere, welbekende, struise

Passen, die beweging, dat geluid:
Terwijl de bomen *Ring*-motieven ruisen
Neem ik van jou bezit... Je komt, punt uit.

Venus im Pelz

Mijn droom, mijn favoriete protocol:
Met jouw gestalte (naakt, subliem) te sparren,
Opdat ik in een niet meer te ontwarren
Knoop van vlees jouw vrouwenlichaam rol.

Al is het denkbaar dat, op een bizarre
Dag, juist jij in deze titelrol
Floreert en ik gepend word, in een starre
Strik verstrikt raak, in jouw houdgreep stol.

De dag dat ik als herbivoor gegrepen
Word en jij jouw koele roofdiertanden,
Begerig, als een jagersmes geslepen,

In mijn verblufte huid, mijn overmande
Spieren zet, als afgescheurde repen:
Mijn leven, voor zo'n einde in jouw handen.

Vroege sneeuw

Mijn routes zijn met gouden schilfersporen
Bezaaid, restanten van jouw voetafdrukken,
Reminiscenties van spektakelstukken,
Parcours voor fijnbesnaarde receptoren.

Kon ik jou maar uit mijn geheugen plukken,
Jouw blanke schouder, in mijn greep bevroren,
Op mijn freudiaanse divan drukken
En onderwerpen aan mijn kruisverhoren.

Nu zwerf ik als een afgedreven maan,
Gedoemd om mijn ellipsen te beschrijven,
Als dobber, over weidse waterschijven,

Als plankton in een stille oceaan.
Dit sleep ik met me mee: mijn haak, het ding
Waarmee ik jou beroerde, pende, ving.

Vade retro

De sneeuw heeft, met één streek, als alchemist,
De wereld met haar witte doek bedekt
En ieder spoor, zover mijn blikveld strekt,
Van onze confrontaties uitgewist.

De einder hult zich in een witte mist...
Ooit werd jij uit jouw slaap door mij gewekt,
Nu retardeer ik tot recidivist
Die stapvoets cirkels door het landschap trekt.

Vade retro: terug naar het begin,
Op zoek naar jouw bevroren, nooit beroerde
Postuur dat mij, als premie, als gewin,

In handen viel. Een sneeuwconcert viel in
Toen ik, met slechts één kundig uitgevoerde
Zwaai, jouw vleessculptuur omzichtig vloerde.

Siegfried

Zij overwintert, door een palissade,
Een Albigenzenburcht uit vuur beschut,
In goud verzonken, in haar krijgsgewaden,
Haar schild biedt onderdak, als Alpenhut.

De liefde van twee nobele nomaden,
Door hofgekuip geëxploiteerd, benut,
Eindigt als een lijkstoet, als parade,
Als vuurzee, in tumult en grof geschut.

Zo ook met ons: gevierd, en toen verkwist,
De liefde, ons geschenk en onze wedde,
Jij als vorstin en ik als monarchist,

Ook wij besliepen stranden, tafels, bedden,
De liefde was ons leidmotief, jij wist,
Ik wist, slechts deze liefde kan ons redden.

Parelduikersuite

Ik liet me, opdat overmoed zou lonen,
Als een volleerde parelduiker zakken
In de verstilde genitale wakken,
Jouw vorstelijke, vrouwelijke zone.

Die beelden, als verkrumelde iconen,
Zijn neergeslagen als geheugenslakken,
Als onverwerkbaar aangehechte plakken
In het rifkoraal van mijn neuronen.

Sindsdien werd er geen woord van jou vernomen,
Al hoor ik 's nachts soms godenpaarden briesen,
Je bent al maanden, jaren *hors service*...

Toch vond jouw beeld een blijvend onderkomen
In mij, als een demonische actrice
Neem jij bezit, sporadisch, van mijn dromen.

Scheldegoud

Op de rechteroever van de Schelde
Gloort de dag als in een stenen woud,
Het zonlicht speurt met gele laserspelden
Naar jouw verzonken clitoris van goud.

Het spectrum divergeert tot groene velden
Alsof zich een rivier aan kleur ontvouwt,
Jouw lichaam raakt omspoeld: een toegesnelde,
Gevelde Scheldenimf, bloedjong, oeroud.

De liefde blijft een ruil, een worsteling,
Gebarentaal met ongelijke munt,
Jouw venusheuvel plooit zich tot een ring,

Mijn fallus, hakend naar een hoogtepunt
Houdt zich lang staande als een totemding
Dat in jouw Scheldemonde voor anker ging.

Pilgerfährte zu Wagner

Rue de Newton

Op bedevaart, een literaire reis:
De Eiffeltoren, baken van metaal,
Obelisk van licht en lichtspiraal,
Op zoek naar Wagnersporen in Parijs;

De stad van Baudelaire, waar zijn totaal-
Muziek onthaald werd op infaam gekrijs,
En hij zijn muzikale bacchanaal,
Zijn orgie schreef - kunstmatig paradijs:

Zijn *Venusberg*, waar Tannhäuser zijn snaren
Als stemmingsmeters, bloeddrukisobaren,
Bespeelde, tot hij aan haar greep ontsnapte,

Maar ook vermetel in haar droomgrot stapte
En slaafs de onvolprezen, wonderbare
Opiaten uit haar boezem tapte.

Wagners kunst

Zij gold als onuitvoerbaar: toekomstkunst,
 Als ongenietbaar, maar hij vijlde, schaafde
 Aan Ringmotieven, die hij smeedde, staafde,
 Bij schrijfkramp hakend naar een muzengunst.

Echoscopieën van zijn partituren:
 Hoe *Rheingold* op een divan werd verwekt,
 Es-groot akkoord als klank- en lichteffect,
 En tijdens waterkuren *Die Walküre*.

Depressie gold als tol voor zielsverrukking
 En klankerupties eindigden in spleen,
 Muziek en liefde: climax en mislukking
 Liggen onheilspellend dicht bijeen.

Een biograaf versleutelt zijn dossier
 Tot vak, tot specialisme, tot metier.

Festspielhaus

Een muzikale stolp, een Venusgrot,
Als de modeltheaters van weleer,
Maar uitgevoerd in hout en op een vlot
Drijvend op het Vierwoudstrokenmeer...

Of als theater op een rotsplateau
Bij Biebrich, Worms of Bingen aan de Rijn,
Waar Siegfried, Wodan, Fafner, Fasolt, Froh,
Brünnhilde in hun eigen landschap zijn...

Of Zürich, dissidentenmetropool,
Waar Wagner zich, als componist, als bard,
Als minstreel in Mathilde, zijn idool,
Verliest, met wie hij flirt en brieft en spart...

Zijn kiem, zijn *Festspielhaus*, slaat aan, komt uit,
Maar *auf dem grünen Hügel* bij Bayreuth.

Wesendonck-affaire

Mathilde schenkt, als Muze, inspiratie
 Terwijl hij dicht en componeert en kuurt
 En Otto Wesendonck alimentatie,
Obdach, asiel, een woning in haar buurt.

Tristan en Isolde, hoogtepunt
 Voor Wagner, voor Mathilde, voor een kleine
 Duizend jaar aan klank en contrapunt,
Wagner, c'est moi... Zijn pieken zijn de mijne...

Erotisch-financieel lijkt hij berooid,
 Maar aan zijn Érard-vleugel krijgt hij vleugels
 En *Tristan* wordt, - de muze viert haar teugels -,
 In Luzern en Venetië voltooid.

Hij houdt er zijn belofte, naar vertrouwde
 Gewoonte, hun dubbeldagboek bij te houden.

Dusk in Venice

Zij lijkt het avondlicht dat de bestaande
Wereld als een prisma overspeelt,
Haar blik verschijnt, haar schaduw, naast hem, staande,
Zodra hij op zijn vleugel *Tristan* speelt.

Hoe hij - terwijl de kleurwolk zich verdeelt
In gouden tinten en het ondergaande
Zonlicht oplost in zijn spiegelbeeld -
Met nadruk afstand neemt van het gebaande

En van Mathilde, die het midden houdt
Tussen nimf en arts. Hij oogt *verzehrt*,
Op leeftijd en ontheemd, ontmand, ontvrouwd,

De gletsjer van hun lust desintegreert,
Maar niet haar medicijn: haar pen van goud
Waarmee hij *Liebestod* kalligrafeert.

Twee vriendschappen

Tijdgenoten: Wagner, Baudelaire,
 Vrienden, bondgenoten, evenknieën,
 Symbolisten, dichters, klankgenieën,
 Getergd, geplaagd en chronisch solitair,

Quasigehuwd en quasisedentair,
 Woonachtig in sublieme melodieën,
 Gelaagde, uitgesponnen fantasieën:
Paysages Wagnériens imaginaires.

Te Tribschen, waar eertijds de hooggeleerde
 Nietzsche zijn bezoek bracht, componeerde
 Hij *Überopern* en *ouvrages majeurs*.

De zwaarte van zijn oeuvre degradeerde
 Nietzsche tot een satellietauteur,
 Tot epigoon, apostel, chroniqueur.

Among the Sierra Nevada Mountains

Het imposante berglandpanorama
 Van Albert Bierstadt - Wagner met penseel -
 Oogt als decor, als achtergrondpaneel
 Voor Siegfrieds dood, Brünnhildes koningsdrama.

Als klankstolp was Bayreuth een visueel-
 Akoestisch-geografisch diorama,
 Een Beiers Tibet, zonder Dalai Lama,
 Een Alplateau, een Wodanesk toneel;

Maar Bierstadts Westen oogt als fotoboek,
 Als eigentijdse ridderbiotoop:
 Hier plooit zich opera tot bioscoop

En klank tot ruimte, licht tot Witte Doek,
 Decor voor clanstrijd, *Gold rush* heroïek, -
 En Wagners partituur wordt filmmuziek.

Bemerkungen zum Parsifal

Parsifal

Muziek als klankwoud, klankstolp, kathedraal,
Akoestisch metselwerk op bergkamflanken
En in hun graalburcht, als een muzikaal
Gebouw, wordt daadkracht denken, denken danken.

Tot uitgelezen dissonante klanken
Vervluchtigt hun meerstemmig avondmaal;
De speerpuntspeurtocht eindigt op de planken,
Met slotakkoorden rond een drinkbokaal.

Aandacht is de grondterm, licht en focus,
Monastieke regels en geboden,
Muziek als middeleeuwse klankkunstcode.

Zijn testcase: Klingsors droomtuin, als een *locus
Delicti*... Met een zweem van hocus pocus
Vangt hij diens speer, diens toverelektrode...

.

Titarel

In zijn kloosterburcht van kalksteenblokken
Heeft hij als afgezwaaide grafsoldaat
Zich in zijn hooggelegen pensionaat
In zangkunst en devotie teruggetrokken.

Dof dreunt, alsof Gods hart het tempo slaat,
Als een verlossend woord, het spel der klokken
Die kruisvaartridders naar het altaar lokken:
De vierde tel valt in een nieuwe maat.

Het koperwerk, het slagwerk, diepe snaren
Veranderen de stammen in pilaren,
Een graalburcht als de grotten bij Lascaux.

Hier plooit zich tijd tot ruimte, rotsplateau
Wordt altaarsteen, Gods woord wordt raadselshow,
Diens bloedkelk blijft zich pralend openbaren.

Amfortas

Een kamgebergte als een stenen zaag,
Gebit van kalksteen, rif van roze tanden,
Bergt Titurels skelet, met in zijn handen
Klemvast, zijn zwaardgevest - zijn sarcofaag.

De graalburcht zelf werd doelwit van een plaag:
Meester Klingsor, die zichzelf ontmande
Uit graalverlangen, weefde, spon en spande,
Uit stemmen en muziek, zijn hinderlaag.

De graalescorte, bijna op de knieën,
Een held die ooit devoot de kelk aanbad,
Stelt nu nog slechts in hydrotherapieën

Zijn hoop. Het slot is één akoestisch bad
Van zalvend licht en Wagnermelodieën,
Op een plooiing van de Montserrat.

Kundry

Subtropische terrassen, vegetatie,
Necromancie met dromende najaden,
Bedreven in hun ambacht om gonaden
Te oogsten, met gebarentaal en gratie.

Zijn komst bewerkt, voorbijgaand, consternatie,
Ze twitteren als vogels en ze baden
In golvend maanlicht, slechts in bloemgewaden
Gehuld, gezang omzeilt een confrontatie.

Dan: ‘middelaarster tussen Oost en West,
Herodias en Lilith, helleroos’,
Manipuleerbaar, schertsend, virtuoos:

Haar droomstem, met de kracht van een orkest,
Breekt in, om hem, gracieus, maar liefdeloos,
Te onderwerpen aan de kuisheidstest.

Klingsor

Jouw barsheid, kilheid, wraakzucht, het sarcasme
 Waarmee jij je luidruchtig, *più forte*,
 Op de kuise graalburchtridders stortte,
 Verhulde hoe jij ooit, uit enthousiasme,

Als lid van haar gevolg, van haar escorte,
 Jouw romp ontmande, na een laatste spasme,
 Voor haar altaar, na een toporgasme
 Jezelf ontvreemde wat er aan jou schortte.

Jij vond, als laatste priester van Cybele,
 Na jaren armoe, travestie en dolen,
 Het bergpad naar de schrijn met de symbolen

Op Montserrat. Het gold, jezelf te helen,
 Symbolisch: speerpunt, graal, als lichaamsdelen,
 Verenigd en verward in jouw *στολή*.

Lohengrin

Zijn riddertong ver kent de blanke groeven
 Van onberoerde, maagdelijke kiezen,
 Maar nimmer zal zijn fallus in haar groeve
 De weefsels defloreren van haar vliezen.

In hun tweekamp kreeg de stuurse, stroeve
 Lokale vechtersbaas het voor zijn kiezen,
 Met glans doorstond de graalsoldaat zijn proeve:
 Het zwaardgevecht als rechtspraak der assisen;

Een klankenaura leek zich te verbreiden
 Waar hij zijn Dame naar hun nieuwe leven
 En naar hun huwelijksbed als opmaat leidde.

Dan smeekt zij hem, terwijl zij aan zijn zijde
 Ligt, zich onomwonden bloot te geven,
 De Graal, ontstemd, ontbiedt hem: wend je steven!

Retour de Lohengrin

Jouw ogen zijn het water, zijn het strand,
Gezien van grote hoogte... Ik *verdien* je,
Als reddingsloep, als *Chevalier au Cygne*,
In de feminiene variant.

De lengte heb je en de lichaamsstand,
Jouw zwanenhals is als een graalinsigne,
Ik bied je, als een graalsoldaat, mijn hand:
Beken je tot mijn liefde, en ik dien je.

Waar storm zich rept en wind en lucht zich roeren
En uitgelaten meeuwen luidkeels krijsen,
Zou ik jou uit jouw harnas willen hijsen...

Jouw lichaam, schijnbaar achteloos, ontsnoeren,
Jou eigenhandig in het duinzand vloeren
Om naamloos, anoniem, jou op te eisen.

Coitus interruptus (Tristan en Isolde)

Voorstudie: de broeikas (1)

Hoor hoe hun kroon, uitheems en ongerept,
Hun baldakijn van overzees smaragd,
Hier als een groene, ademende vracht
Uit tropenstreken, onder glas verlept.

Hun twijgen zijn als strijkers in de nacht
Wier tergend lied de glazen hemel dept,
De geur die hen omhult, die uit hun vacht
Ontsnapt, wordt door de vensters onderschept.

Merkwaardig, hoe mijn ziel de klanktumult,
De treurakkoorden van een plant verstaat
Die zich in grauwe schemertinten hult.

Verscholen bloemen oefenen geduld,
Maar elke druppel, stremmend vallend, slaat
De tellen van een haperende maat.

Naar Mathilde Wesendonck, Im Treibhaus

Voorstudie: de broeikas (2)

In de lichtval van de groene hal
 Van glaspanelen die jouw *zijn* omgeven,
 De transparante glazen plantenstal,
 Blijf jij bedachtzaam cellulose weven.

Jouw bladerdek, bedruppeld, lijkt te zweven,
 Geplooid als bloementuin uit *Parsifal*,
 Gefuikte bloemen die hier overleven
 Zijn fnuikende verleiders, *fleurs du mal*.

Wat jij belichaamt, in jouw kas, jouw kluister,
 Ook als de zon jouw dag verlicht, jou *ziet*:
 Dit is jouw eigen klankomgeving niet.

Ondanks het licht, het zonlicht, mijn gefluister,
 Mijn blik, mijn zorg, mijn plantenvondlied,
 Reikhals jij naar een tropischer halfduister.

Naar Mathilde Wesendonck, Im Treibhaus

Voorspel

De avond valt, de groene zee kleurt blauw
En op een weidse vloer van golven deint
Het schip en aan de horizon verschijnt
Het thuisfront, als een kuststrook, als een gouw.

De oversteek was toentertijd een eind,
Een krachtproef, de bemanning is in touw
Met zeildoek. Op het dek: de nieuwe vrouw
Van Koning Mark, als lading, aangelijnd

Als onderpand, als gift, als handelswaar,
Aan het zicht onttrokken, onder zeil...
Tristan koerst, laveert, in allerijl:

De nachstolp nadert, eeuwig authentiek,
Als liefdesambiance, oermuziek,
De dag is schijn, voorbijgaand, illusoir.

Eerste bedrijf

Zijn euveldaden, normatief omkaderd
Als plichtsbetrachting, worden opgesomd,
Alsof er over liefde wordt vergaderd,
Baltsgedrag, als twistgesprek vermomd.

Tot alles om hen heen plotsklaps verstomt
En hij, terwijl zijn schip de rotskust nadert,
Zijn dameoffer al te dicht benadert
En zij versmelten, en zijn koning komt.

De drift laat zich niet langer ondervangen:
Groots, ongehoord, hun fantasmagorie
Van trage, onwaarschijnlijke gezangen...

Hun eindeloze, boude melodie
Klinkt als geboorte van de poëzie
Uit de nachtmuziek van hun verlangen.

Tweede bedrijf (1)

Het net van onverbiddelijke, starre
Wetten en geboden, deugden, plichten,
Lost op, of laat zich plotseling ontwarren,
De daglichtsluier valt van hun gezichten.

Het nachtseizoen van siderale lichten
Breekt aan: twee minnaars die omstandig sparren,
Elkaar beproeven, provoceren, sarren,
Totdat hun weerstand voor hun drift zal zwichten.

Het bladerbed waarin zij hun ontspoorde
Hunkeringen vierden, niets herriepen,
Zich overgevend aan het lustprincipe,

Verbleekte toen het daglicht hen omgloorde,
Hun liefdesspel (als toonbeeld, archetype
Van liefde) wreed bruuskeerde, grof verstoorde.

Tweede bedrijf (2)

Het wonderrijk van fantasie, de nacht,
Beklijft, ook als het daglicht hem beneemt,
Als aanblik, van nabij, haar naakte vacht
En afstand scheidt, geliefden scheidt, vervreemdt.

De dag is provisorisch, louter schijn,
Een bont gewaad, een baaierd van geluid,
Een lichtfaçade slechts, een lichtgordijn,
De nacht is duurzaam, als een eigen huid.

De nachtlichtambiance, onweersproken,
Waar zij elkaar omhelzen, innig strelen,
Spontaan op hoofse huwelijksrituelen

Trakteren, als benevelde minstrelen,
Wordt als een klanktuin door de aangebroken
Wrede dag vroegtijdig opgebroken.

Derde bedrijf

Het web van muzikale polymeren
Scheurt open in een grauwe dageraad,
Wanhopige akkoorden permuteren,
De hoofdpersoon, in terminale staat,

Kan haar nog slechts als liefdesopiaat,
Als sterfbedpolyfoon hallucineren:
Zij mag haar drogakkoorden prepareren
Opdat het licht in klanken ondergaat.

Zij klinkt als een sirene op een klip,
Haar roes, haar klankelixers krijgen grip
Op haar getergde graal, zijn liefdesstaf:

Het toonkunstdrama wordt een liefdestrip,
Als palliatie, Tristan legt het af
En Kareol wordt zijn familiegraf.